چالش

طرح چهارماده‌ای بیت شیعی برای خروج از بن‌بست سیاسی عراق

در پی ناکامی جریان‌های سیاسی عراق بر سر انتخاب رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر این کشور، هیئت هماهنگی شیعی در عراق با صدور بیانیه‌ای یک طرح چهارماده‌ای را به منظور برون‌رفت از بن‌بست سیاسی پیشنهاد داد.

با گذشت شش ماه از برگزاری انتخابات پارلمانی عراق، جریان‌های سیاسی تلاش‌های خود را برای رسیدن به توافق بر سر انتخاب نخست‌وزیر و رئیس‌جمهور این کشور افزایش داده‌اند تا شاید از این بحران خارج شوند. به گزارش خبرگزاری رسمی عراق (واع)، هیئت هماهنگی شیعی روز شنبه با صدور بیانیه‌ای یک طرح چهارماده‌ای را به منظور برون‌رفت از بن‌بست سیاسی در این کشور پیشنهاد کرد. بر اساس این گزارش، هیئت هماهنگی با اشاره به احساس مسئولیت خود در قبال شرایط موجود در عراق اعلام کرد: «ما آماده گفت‌وگوی جدی با همه احزاب و نیز نمایندگان مستقل هستیم و از همه افراد خالص دعوت می‌کنیم که مسئولیت‌پذیر باشند و از اصرار بر نادیده گرفتن اراده‌ها و خواسته‌ها که تنها به ضرر ملت عراق است، دست بردارند.» پایبندی به زمانبندی‌های قانونی و تشکیل فراکسیون اکثریت از سوی دو طرف، به منظور حفظ حقوق بلوک شیعی و همچنین حقوق بلوک‌های سنی و کردی در رسیدن به ریاست پارلمان و ریاست جمهوری از جمله موارد مطرح در این طرح چهارماده‌ای است. همچنین در این طرح شیعیان تأکید شده است که پس از اعلام فراکسیون اکثریت، هیئت هماهنگی و جریان صدر باید بر سر معرفی نامزد نخست‌وزیری بر اساس پارامترهای کارآمدی، پاک‌دستی و مستقل بودن به توافق برسند. همچنین در این طرح یادآوری شده است: «گروه اپوزیسیون در پارلمان مسئولیت نظارت بر عملکرد دولت و حسابرسی از آن در زمان اشتباهات و بی‌قانونی‌ها را بر عهده خواهد داشت. اپوزیسیون باید کار خود را به درستی انجام دهد و البته از حمایت قانون نیز برخوردار است.»

از سوی دیگر، هادی العامری، رئیس ائتلاف الفتح تأکید کرد که نهاد شیعی چارچوب هماهنگی بر تشکیل فراکسیون بزرگ‌تر پارلمانی با مشارکت جریان صدر اصرار دارد. به گزارش فارس، «هادی العامری» روز جمعه طی نطقی در بغداد با بیان اینکه تقلب در نتایج انتخابات دلیل بروز بن‌بست سیاسی و تشکیل نشدن کابینه جدید این کشور است، گفت: «ما بارها درباره تقلب و دستکاری در نتایج انتخابات هشدار داده بودیم اما هر دو آن رخ داد و با این حال به رأی دادگاه فدرال احترام گذاشتیم.» به گزارش موازین‌نیوز، العامری بر ضرورت ایجاد تفاهم برای برون‌رفت از بحران سیاسی عراق تأکید کرد و گفت: «باید این فرایند سیاسی که از سال ۲۰۰۳ تا به امروز در عراق پیش گرفته شده است بر اساس توافق، توازن و شراکت ادامه یابد و اصل ما در تشکیل کابینه باشد.» رئیس ائتلاف الفتح بر ضرورت ایجاد یک سوم تعیین‌کننده در پارلمان عراق تأکید کرد و گفت: «در این صورت است که دولتی قوی تشکیل خواهد شد، از همین رو ما از تشکیل فراکسیون بزرگ‌تر که ضامن حق طایفه شیعی است، کوتاه نمی‌آییم.» العامری در ادامه سخنان خود تصریح کرد: «ما بر ضرورت تشکیل فراکسیون بزرگ‌تر مرکب از گروه‌های چارچوب هماهنگی و جریان صدر و نمایندگان مستقل پافشاری می‌کنیم و می‌خواهیم هر چه زودتر کابینه‌ای تشکیل کشود که به عراقی‌ها خدمت کند.». به‌رغم رایزنی‌ها و برگزاری نشست‌های متعدد، جریان‌های سیاسی عراق تاکنون نتوانسته‌اند بر سر انتخاب نخست‌وزیر به توافق برسند و همین مسئله بحران سیاسی را در این کشور تشدید کرده است. پارلمان عراق هم هفته گذشته برای چندمین بار در انتخاب رئیس‌جمهور ناکام ماند.

دورنما

جنگ اوکراین فرسایشی شده است

جنگ اوکراین در حالی وارد سی و نهمین روز خود شده که از بار حملات روسیه کاسته شده و مذاکرات طرفین برای رسیدن به توافق بر سر توقف درگیری‌ها در جریان است. در تازه‌ترین تحولات، روس‌ها گفته‌اند که دهها تأسیسات نظامی اوکراین را روز جمعه منهدم کرده‌اند، از طرفی انگلیس و رئیس‌جمهور اوکراین گفته‌اند که نیروهای روسی از شمال این کشور به ویژه اطراف کی‌یف عقب‌نشینی کرده‌اند و مسکو بیشتر بر منطقه خودمختار دونباس متمرکز شده است.

پس از پیشروی‌های ابتدایی نیروهای روسی در خاک اوکراین، اکنون جنگ در این کشور وارد فاز فرسایشی شده است و با وجود کند شدن پیشروی نیروهای روسی، حملات هوایی و موشکی به مناطق نظامی کماکان ادامه دارد. وزارت دفاع روسیه از انهدام ۶۷ تأسیسات نظامی اوکراین طی عملیات‌های جمعه شب در این کشور خبر داد. وزارت دفاع روسیه دیروز با اشاره به نابودی پایگاه‌های هوایی در سه شهر اوکراین، اعلام کرد دو بالگرد و ۲۴ پهپاد این کشور نیز منهدم شده است. در بیانیه این وزارتخانه آمده است: «نیروهای ما فرودگاه‌های متعلق به نیروهای اوکراینی را در پولتاوا، دنیپرو و پتروفسک منهدم کردند». به نوشته خبرگزاری اسپوتنیک، وزارت دفاع روسیه توضیح داد: «نیروهای ما یک انبار سوخت در پالایشگاه نفت کرمنچوک را با موشک‌های دوربرد با دقت بالا منهدم کردند که باعث کاهش عرضه سوخت به نیروهای اوکراینی شده است». وزارت دفاع روسیه همچنین افزود: «نیروهای دونتسک در حال پیشروی در محور نووُپاخموتوفکا هستند و با نیروهای اوکراینی درگیر شده‌اند». از سوی دیگر روز جمعه یک مقام منطقه‌ای روس گفت که دو بالگرد نظامی اوکراین به یک انبار نفت در شهر بلگورود روسیه حمله کردند. به نوشته رویترز، اولین اتهام حمله هوایی اوکراین به خاک روسیه از زمان آغاز عملیات مسکو علیه کی‌یف است. به نوشته رویترز، شرکت نفت روسی «روسنفت» که مالک این انبار است، در بیانیه‌ای اعلام کرد که در این آتش‌سوزی به کسی آسیب نرسیده، اگرچه هیچ اطلاعاتی در مورد علت آن ارائه نکرد. این اولین حمله به خاک روسیه پس از جنگ جهانی دوم به شمار می‌رود. مسکو اعلام کرده که چنین حملاتی به روند گفت‌وگو میان مسکو و کی‌یف کمک نمی‌کند و تأثیر منفی در روند مذاکرات دارد.

■ ادعای عقب‌نشینی روس‌ها!

اگرچه روسیه و اوکراین تاکنون بر سر توقف درگیری‌ها به توافق نرسیده‌اند و گفت‌وگوها در این زمینه ادامه دارد اما اوکراینی‌ها از عقب‌نشینی روس‌ها از برخی مناطق خبر می‌دهند. ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین جمعه شب در پیامی ویدئویی اعلام کرد که نیروهای روسیه در حال عقب‌نشینی از بخش‌های شمالی این کشور هستند. به گزارش شبکه اسکای‌نیوز، زلنسکی تأکید کرد که وضعیت شرق اوکراین همچنان دشوار است. او همچنین گفت که معتقد است روسیه در حال آماده‌سازی حملات جدید در مناطق دونباس و خارکف است. زلنسکی همچنین در گفت‌وگو با شبکه فاکس‌نیوز گفت که به‌نظر می‌رسد تحریم‌های غرب علیه روسیه مؤثر بوده و خواستار اعمال فشار بیشتر شد. میکولا السچاک، فرمانده نیروی هوایی اوکراین هم گفت که روسیه تاکتیک هوایی خود را تغییر داده و فعالیت اصلی خود را در شرق اوکراین متمرکز کرده است.

وزارت دفاع انگلیس هم روز شنبه با ادعای پیشروی نیروهای اوکراینی در برابر نیروهای روسیه، گفت روس‌ها در حال عقب‌نشینی از برخی نقاط حومه کی‌یف هستند. به نوشته خبرگزاری رویترز، در این بیانیه رکن اطلاعات ارتش انگلیس آمده است: «پس از درگیری شدید، نیروهای اوکراینی موفق شدند یک جاده اصلی در خارکف واقع در شرق این کشور را به کنترل خود درآورند». وزارت دفاع انگلیس در گزارش خود تأکید کرد: «نیروهای روسی از فرودگاه هوستومل در حومه کی‌یف، که از زمان آغاز تهاجم روسیه به اوکراین صحنه درگیری مداوم نیروهای دو طرف بوده است، عقب‌نشینی کردند». رویترز همچنین نوشت که نمی‌تواند مستقلاً ادعاهای مطرح‌شده در این گزارش لندن را تأیید کند.

موشک یمنی‌ها دستور آتش‌بس داد

عربستان از دیشب به آتش‌بس دوماهه با یمن تن داد

گزارش یک

کمتر از هشت روز بعد از حمله موشکی - پهپادی یمنی‌ها به تأسیسات نفتی آرامکو در جده، از ساعت ۱۹ شب گذشته با توافق بین ائتلاف سعودی با یمنی‌ها، آتش جنگ در یمن آرام گرفت تا بیش از هر موقع دیگری اهمیت قدرت نظامی در تداوم جنگ مشخص شود. یمنی‌ها ابتدا سعودی‌ها را مجبور کردند که برای اولین بار طی هشت سال گذشته جنگ را در شروع رمضان به طور یکجانبه متوقف کنند و حالا هم به یک توافق آتش‌بس با آنها رسیده‌اند.

جنگ عربستان سعودی علیه یمن از ساعت ۱۹ دیشب، برای چندمین بار طی هشت سال گذشته موقتاً متوقف شد. آتش‌بسی که با پادرمیانی هانس گروندبرگ، فرستاده سازمان ملل به یمن، بعد از چند روز مذاکره به دست آمده، در طول ماه رمضان و یک ماه بعد از آن، به مدت دو ماه کامل ادامه خواهد داشت. به گزارش خبرگزاری فرانسه، گروندبرگ دیروز گفت که طرف‌های یمنی با پیشنهاد سازمان ملل برای آتش‌بس به مدت دو ماه موافقت کردند و این آتش‌بس از ساعت هفت شب شنبه اجرایی شده است. به گفته فرستاده ویژه سازمان ملل، آتش‌بس قابل تمدید است و آنگونه که گروندبرگ گفته، طرفین پذیرفته‌اند که در جریان این آتش‌بس از هرگونه تهاجم نظامی، عملیات زمینی و دریایی در داخل یا خارج یمن خودداری کنند. طرفین همچنین پذیرفته‌اند علیه ورود کشتی‌های حامل فرآورده‌های نفتی به بنادر الحدیده اقدام نکنند و پروازهای تجاری به فرودگاه صنعا نیز از سر گرفته خواهد شد. طرفین همچنین توافق کرده‌اند که باز کردن راه‌ها در تعز و استان‌های دیگر را نیز بررسی کنند. گروندبرگ از انصارالله یمن و دولت مستعفی به دلیل نشان دادن حسن نیت و دادن امتیازهای ضروری برای رسیدن به این توافق تشکر کرد و آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل نیز ضمن استقبال از آتش‌بس ابراز امیدواری کرد که روند سیاسی برای تحقق صلح دائمی آغاز شود. جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا از آتش‌بس یمن استقبال کرد اما آن را ناکافی خوانده و گفته که باید آتش‌بس به طور کامل برقرار شود و جنگ پایان یابد. همچنین سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران ضمن استقبال از آتش‌بس که اجازه ورود کشتی‌های حامل مواد غذایی و سوخت و همچنین بازگشایی نسبی فرودگاه صنعا را می‌دهد، ابراز امیدواری کرد این اقدام بتواند مقدمه‌ای برای رفع کامل محاصره و برقراری دائم آتش‌بس در راستای یافتن راه‌حل سیاسی برای بحران یمن باشد.

■ نگرانی از نفت ۲۰۰ دلاری

ظاهراً آتش‌بس با پادرمیانی سازمان ملل و بعد از چند روز مذاکره بین انصارالله و ائتلاف سعودی انجام شده، ولی توافق بر سر این آتش‌بس که کمتر از ۱۰ روز بعد از حمله موشکی پهپادی جمعه قبل یمنی‌ها به تأسیسات ذخیره سوخت آرامکو انجام شده، نمی‌تواند اتفاقی باشد. جمعه هفته قبل، انصارالله یمن در یک حمله موشکی - پهپادی به تأسیسات نفتی آرامکو در جده عربستان را هدف قرار دادند. این حمله، که ظاهراً بعد از حمله سال ۲۰۱۹ به تأسیسات آرامکو، شدیدترین حمله بوده، باعث آتش‌سوزی در دست‌کم دو مخزن ذخیره سوخت شد. تصاویری که بعد از این حمله گرفته شد، حجم گسترده از آتش‌سوزی در این تأسیسات را نشان داد. این حمله موشکی که با کاهش عرضه انرژی در اثر جنگ اوکراین همزمان شد، قیمت جهان نفت را به بالای ۱۲۰ دلار رساند. حجم آتش‌سوزی به در دو مخزن نفتی تأسیسات آرامکو در جده به اندازه‌ای گسترده بود که شبکه العربیه عربستان به فاصله ۲۴ ساعت بعد اعلام کرد حریق با کمک ۵۰ تیم آتش‌نشانی مهار شده است. با این حال، دو روز بعد از حمله به تأسیسات نفتی در جده، خبرگزاری آسوشیتدپرس با استناد به تصاویر ارسال شده از شرکت تصویربرداری Planet Labs PBC مستقر در سان فرانسیسکو، تصاویر ماهواره‌ای را از آتش‌سوزی گسترده در تأسیسات نفتی آرامکو عربستان در جده منتشر کرد و نوشت: «تصاویر ماهواره‌ای منتشر شده توسط این گروه نشان می‌دهد که آتش همچنان در آرامکو شعله‌ور است.» واکنش ریاض و تحولات بعدی هم نشان داد ضربه وارد شده به آرامکو، بزرگ‌تر از آن چیزی بوده که روایت رسمی در عربستان آن را اعلام کرده است. عربستان سعودی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد که به دلیل خسارت به تأسیسات نفتی، احتمالاً تولید نفت این کشور کاهش خواهد یافت. بر اساس گزارش یورونیوز، عربستان به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت جهان، بعد از حمله یمنی هادر بیانیه خود اعلام کرد که در چنین شرایطی نمی‌تواند امنیت و ثبات را در بازار نفت تضمین کند و برخی کارشناسان در گفت‌وگو با خبرگزاری بلومبرگ هم هشدار دادند که با ادامه‌دار شدن روند بحران انرژی به ویژه در اروپا، قیمت‌های بین‌المللی نفت تا ۲۰۰ دلار هم افزایش خواهد یافت که می‌تواند نرخ تورم جهانی را به ۸ درصد برساند. مهدی المشاط، رئیس شورای عالی سیاسی یمن با تعیین یک مهلت سه روزه برای عربستان هشدار داد که اگر دشمن پاسخ مثبت ندهد گزینه‌های دردناک‌تر به کار گرفته می‌شود. در فاصله‌ای سه روزه از این هشدار، سه‌شنبه هفته قبل، ائتلاف نظامی به رهبری عربستان سعودی اعلام کرد با هدف تسهیل مذاکرات سیاسی که در عربستان انجام می‌شود، به‌صورت یکجانبه آتش‌بس برقرار می‌کند و حالا در فاصله‌ای هشت روزه، خبر توافق برای اتش بس اعلام شده است.

■ انصارالله: دست‌مان روی ماشه است

محمد البخیتی، عضو شورای سیاسی انصارالله یمن گفته که آتش‌بس بعد از تماس‌های صورت گرفته میان صنعا و ائتلاف سعودی و به دنبال حملات اخیر انصارالله در عمق عربستان محقق شده است ولی در عین حال هشدار داده که میلیون‌ها یمنی دست‌شان روی ماشه است و آماده پیوستن به جنگ هستند. مهدی المشاط نیز هشدار داده در صورتی که عربستان به لغو محاصره و توقف حملات هوایی علیه یمن پایبند مانده، تمامی نیروهای خارجی را از خاک و آب‌های یمن خارج کرده و حمایت از شبه‌نظامیان داخلی در یمن را متوقف کند، صنعا آماده است این اعلام را به یک تعهد نهایی و ثابت تبدیل کند. به گفته این مقام یمنی، تعلیق عملیات‌های هجومی شامل جبهه مأرب نیز می‌شود ما آنچه در ابتکار عمل رهبر انقلاب در خصوص مأرب آمده را تکرار می‌کنیم و منتظر پاسخ مثبت می‌مانیم. عبدالملک العجری، عضو تیم مذاکره‌کننده انصارالله در واکنش به اعلام آتش‌بس دو ماهه در این کشور گفت که این آتش‌بس برای کاهش درد و رنج ملت ما و مقدمه‌چینی برای لغو کامل محاصره یمن و رسیدن به راه‌حل نهایی [این بحران] صورت می‌گیرد.

گزارش ۲

بمب ساعتی داخل اراضی اشغالی

اقدامات شهادت‌طلبانه اخیر فلسطینیان باعث شده علاوه بر اینکه بر خلاف غزه، این بار اراضی اشغالی به محلی برای به چالش کشیده شدن صهیونیست‌ها تبدیل شود، این رژیم عزمش را جزم کند بیش از پیش در لاک دفاعی فرو رود و برای مقابله با هر اقدام احتمالی فلسطینیان، شمار زیادی نیرو و تجهیزات را به خدمت بگیرد.

به دنبال عملیات شهادت‌طلبانه هفته قبل بنی‌براک، نفتالی بنت نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی آن را به منزله آغاز موجی از ترور دانست. اعتقاد به این موضع‌گیری که نشانی از شکنندگی ساختار امنیتی رژیم صهیونیستی است، با انعکاس در رویکرد تدافعی صهیونیست‌ها خود را نشان داده است. تل‌آویو که بیم آن دارد با خطراتی مواجه شود که می‌تواند به فروپاشی آن از درون منجر شود، برای مقابله با هرگونه ناآرامی احتمالی، استقرار هزاران سرباز از واحدهای مختلف ارتش، پلیس و گارد مرزی در قدس را آغاز کرده است. با این حال، اداره اوقاف اسلامی در قدس تخمین زد که حدود ۳۵هزار نفر، نماز جمعه را در قبله اول مسلمانان اقامه کردند. در همین راستا شیخ محمدعلی، خطیب مسجدالاقصی در خطبه نماز جمعه بر دعوت شهروندان فلسطینی به پیوند و حضور دائمی و روزانه در مسجدالاقصی در ماه رمضان تأکید کرد.

■ ترس از مشکلات امنیتی بلندمدت

روزنامه صهیونیستی یدیعوت آحارونوت در انعکاس گوشه دیگری از نگرانی‌های امنیتی سران صهیونیست نوشت که پلیس اسرائیل علاوه بر تشدید حضور پلیس و نیروهای نظامی در محله‌های یهودی‌نشین واقع در بخش غربی قدس، گشت‌زنی‌های پیاده مشترک گاردهای مرزی و سربازان عادی را اجرایی می‌کند. در بخش شرقی قدس نیز نیروهای نظامی قابل توجهی به آن نواحی اعزام شده است. با این حال مقامات امنیتی رژیم صهیونیستی معتقدند مواجهه با تنش‌های امنیتی، چه محدود به کرانه باختری باشد، چه در مرز با نوار غزه یا حتی در خود قدس، امکان دارد یک ماه و شاید بیشتر طول بکشد. همزمان بنی گانتس، وزیر جنگ و آویو کوخاوی، رئیس ستاد ارتش این رژیم، به ارتش دستور دادند برای یک ماه تشدید تنش آماده شوند و همچنین فرمان تشدید کار اطلاعاتی علیه سوریه، سینا و فلسطینیان ساکن لبنان را صادر کردند.

■ ادامه حمله به فلسطینیان

به موازات این اقدامات، ارتش رژیم صهیونیستی دیروز در بیانیه‌ای اعلام کرد که در چارچوب عملیات مشترک یگان الیمام، سه فلسطینی به نام‌های خلیل توالبه، صائب عباهره و سیف ابولبده در جریان تبادل آتش با نیروهای صهیونیست، در شهرهای جنین و طولکرم کشته شدند. در الخلیل نیز به دنبال یورش نیروهای این رژیم و درگیری شدید میان آنها و ساکنان فلسطینی، احمد یونس اطرش جوان ۲۹ ساله فلسطینی که حدود یک سال پیش از زندان صهیونیست‌ها آزاد شده بود، به شهادت رسید. در این درگیری‌ها دهها نفر دیگر زخمی یا بر اثر استنشاق گاز اشک‌آور دچار حالت خفگی شدند. بنابر اعلام خبرگزاری فلسطینی معا، صهیونیست‌ها نزدیکی میدان عربه در جنوب شهر جنین از ورود آمبولانس‌های هلال احمر فلسطینی به منطقه جلوگیری کردند. نیروهای صهیونیست بعداً به خدمه آمبولانس اطلاع دادند که قصد ندارند اجساد کشته‌شدگان را تحویل دهند. ارتش رژیم صهیونیستی همچنین اخباری درباره زخمی شدن چهار نظامی این رژیم و وخامت حال یکی از آنها را تأیید کرد. در همین راستا مرکز اطلاع رسانی فلسطین گزارش داد، نظامیان اشغالگر اسرائیلی، جمعه به مناطق مختلف کرانه باختری یورش بردند و با شلیک گسترده گلوله و گاز اشک‌آور فلسطینیان را سرکوب کردند. هلال احمر فلسطین نیز اعلام کرد که در نهایت در درگیری‌های روز جمعه در کرانه باختری ۲۱۵ نفر زخمی شدند. شماری از مجروحان به بیمارستان منتقل شدند.

■ برای مبارزه مصمم‌تر می‌شویم

جنبش حماس در بیانیه‌ای اعلام کرد: «ما شهادت خلیل طوالبه، صائب عباهره از جنین و سیف ابولبده از طولکرم را که صبح اول ماه رمضان به شهادت رسیدند تسلیت می‌گوییم و تأکید می‌کنیم که سیاست قتل و ترور دشمن علیه فرزندان ما در کرانه باختری و قدس هرگز امنیتی را که به دنبالش است فراهم نخواهد کرد و هرگز به آن مشروعیت برای سلطه بر اراضی ما را نمی‌دهد. بلکه عزم و اراده ملت ما را برای تقویت مقاومت و درگیری با آن در تمام میادین به خاطر گرفتن انتقام خون شهدا و دفاع از سرزمین و مقدساتمان افزایش می‌دهد.» جنبش جهاد اسلامی فلسطین نیز با فراخواندن گروه‌های فلسطینی به وحدت اعلام کرد: «ما رژیم صهیونیستی و رهبرانش را مسئول پیامدهای جنایت‌های مکررشان در قدس، کرانه باختری و اراضی ۴۸ می‌دانیم. ما از این جنایت‌ها به سادگی عبور نخواهیم کرد.»

■ موضع موازی آنکارا و تل‌آویو

بنت در واکنش به تحولات اخیر در شبکه اجتماعی توئیتر نوشت: «ما دست بسته نمی‌مانیم و طرح‌هایی را برای ناکام گذاشتن حملات احتمالی در آینده اجرا می‌کنیم. ما پلیس و سربازان خود را در سرتاسر اسرائیل مستقر کرده‌ایم.»

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در گفت‌وگوی تلفنی با اسحاق هرتزوگ، همتای صهیونیست خود، حملات شهادت‌طلبانه اخیر فلسطینی‌ها علیه صهیونیست‌ها را محکوم کرد و به خانواده‌های قربانیان تسلیت گفت و این عملیات‌ها را تروریستی خواند. ریاض منصور، نماینده دائم فلسطین در سازمان ملل با ارسال سه نامه برای آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل تأکید کرد: «افزایش جنایت‌های اسرائیل در سه ماهه اول سال میلادی کنونی قصد و نیت واقعی اسرائیل برای تقویت استعمارگری و آپارتاید را ثابت می‌کند.» منصور گفت: «حملات شهرک‌نشینان با هماهنگی نیروهای اسرائیلی انجام می‌شود. اکنون زمان آن فرا رسیده که اقداماتی برای ملزم کردن اسرائیل به احترام به قانون اتخاذ شود. تمام کشورها و نهادها باید اقدامات جدی را برای مجازات اسرائیل و پایان دادن به استعمار و آپارتاید و تحقق حل عادلانه مسئله فلسطین اتخاذ کنند.»

نگاه

سید رحیم نعمتی

مهلت ۲ ماهه ریاض برای خروج از باتلاق

برقراری آتش‌بس دوماهه در جنگ یمن می‌تواند نخستین گام برای پایان دادن به تجاوز نظامی تحت رهبری آل‌سعود به کشور یمن و جنگ هشت‌ساله‌ای باشد که سعودی‌ها به کشور یمن تحمیل کردند. البته این آتش‌بس فرصتی برای خود سعودی‌ها نیز است تا از باتلاقی خارج شوند که به دست خود گرفتار آن شده‌اند و تاکنون نتیجه‌ای نداشته جز هزینه نظامی بالا، کشتار مردم بی‌دفاع یمن و ناتوانی از کسب پیروزی نظامی که بتواند مایه اعتباری برای ماشین نظامی آل‌سعود باشد. هرچند که تجربه آتش‌بس‌های شکست خورده قبل مثل آتش‌بس دوهفته‌ای آوریل ۲۰۲۰ نسبت به پایبندی سعودی‌ها به این آتش‌بس شک و تردیدهایی ایجاد می‌کند اما باید گفت این دو ماه آتش‌بس به دو دلیل فرصتی برای آل‌سعود است تا خود را از باتلاق یمن نجات دهد.

عامل نخست تغییر در رویکرد دولت و نیروهای مسلح یمن از رویکرد دفاعی به تهاجمی است. نیروهای یمنی در ۲۵ مارس ۱۸ عملیات را در عمق راهبردی خاک عربستان انجام دادند و فرودگاه ریاض، مراکز آب‌شیرین‌کن، فرودگاه جده و مراکز خدمات‌رسانی را مورد حملات موشکی و پهپادی قرار دادند تا نمایشی از تغییر رویکرد خود را به حکام آل‌سعود نشان داده باشند. این تغییر رویکرد بدان معنا است که دولت ملی یمن دیگر آن طرف جنگ نیست که در لاک دفاعی قرار داشته باشد و در مقابل، کشورهای متجاوز به یمن در مصونیت بوده و متحمل پیامدهای جنگ نباشند بلکه نمایش قدرت دولت نجات ملی در ۲۵ مارس این پیام را به سعودی‌ها رساند که با تغییر رویکرد یمن، زیرساخت‌های عربستان جزو اهداف مشروع یمن قرار گرفته و یمنی‌ها نیز توانایی و امکانات لازم را برای حمله به این اهداف نیز دارند. عملیات‌هایی که با این تغییر رویکرد انجام شد به نام عملیات «شکست محاصره» خوانده شده و باید گفت که حالا نتیجه این عملیات‌ها را می‌توان در مفاد آتش‌بس دوماهه دید زیرا سعودی‌ها نه تنها با ورود ۱۸ کشتی حامل فرآورده‌های نفتی به بندر الحدیده موافقت کرده‌اند بلکه انجام دو پرواز تجاری در هفته به مقصد صنعا و از مبدأ آن را نیز پذیرفته‌اند؛ مواردی که در آتش‌بس‌های گذشته به هیچ وجه حاضر نمی‌شدند حتی کمتر از آن را بپذیرند.

دلیل دوم را باید در نتایج جنگ هشت ساله‌ای جست که سعودی‌ها بر دولت و مردم یمن تحمیل کردند. در واقع، سعودی‌ها از همان ابتدای جنگ محاصره کامل زمینی، دریایی و هوایی را علیه کشور یمن وضع کردند و حتی چندین بار به فرودگاه بین‌المللی صنعا حمله هوایی کردند تا اینکه جدیت خود را بر اجرای این محاصره به نمایش بگذارند اما حالا بعد از هشت سال وضعیت به طور کلی تغییر کرده است. حالا هشت سال محاصره کامل و تحمیل گرسنگی و قحطی به مردم یمن نه تنها تأثیری در اراده این مردم برای کوتاه آمدن در برابر متجاوزان نداشته بلکه حملات موشکی و پهپادی یمنی‌ها به تأسیسات حساس سعودی‌ها از جمله تأسیسات غول نفتی سعودی به نام آرامکو در جیزان و نجران، پالایشگاه رأس التنوره، پالایشگاه نفتی رابغ و دیگر تأسیسات در ریاض، جده و دیگر مراکز عربستان نشان داده که جنگ بعد از این یک‌طرفه نیست و سعودی‌ها نیز باید متحمل هزینه‌های سنگین آن بشوند. به این جهت است که سعودی‌ها برخلاف لجاجت گذشته، حالا به فکر نجات از باتلاق یمن افتاده‌اند و نشانه این امر را می‌توان در بیانیه‌های وزارت خارجه و فرماندهی ائتلاف سعودی دید که آتش‌بس دوماهه در هر دو بیانیه به عنوان «پایان دادن به بحران یمن و رسیدن به راه‌حل سیاسی جامع» و «پیش‌زمینه‌ای مناسب در جهت کاهش تنش‌ها، رسیدن به راه‌حل سیاسی و تحقق صلح جامع» توصیف شده است. از این جهت، چنین به نظر می‌رسد که سعودی‌ها دست‌کم به لحاظ ظاهری قصد دارند از این آتش‌بس برای فرار از باتلاق یمن استفاده کنند و به همین جهت است که اجازه ورود کشتی‌ها به بندر حدیده یا پروازها به فرودگاه بین‌المللی صنعا را داده‌اند. با این حال، باید دید که سعودی‌ها در این دو ماه تا چه میزان پایبند به تعهدات خود خواهند بود، تا اینکه برداشتن گام‌های بعدی به سمت صلح پایدار ممکن شود.

اخبار کوتاه

■ اعتراض ایران به برخورد خشن پلیس دانمارک

در پی رفتار غیرانسانی پلیس دانمارک با یک بانوی پناهجوی ایرانی، سفیر ایران در کپنهاگ با ارسال یادداشت رسمی، به این اقدام غیرانسانی اعتراض و در دیدار با مسئولان وزارت خارجه و وزارت مهاجرت این کشور مراتب اعتراض دولت ایران را اعلام کرد.

به گزارش فارس، افسانه نادی‌پور روز جمعه با اشاره به این موضوع که چنین رفتاری موجب ناخرسندی مردم و مقامات جمهوری اسلامی ایران شده است، از مسئولان دانمارکی خواست که با خاطیان برخورد و بابت این رفتار عذرخواهی شود. نادی‌پور همچنین با اشاره به موارد دیگر نقض حقوق بشر و آثار منفی چنین رفتارهایی بر روابط دو کشور، خواستار پاسخ سریع طرف دانمارکی به یادداشت‌های ارسالی در این موارد شد.

■ چین: ناتو باید ۳۱ سال پیش منحل می‌شد

سخنگوی وزارت خارجه چین با انتقاد از گسترش ناتو به شرق اروپا گفت که این ائتلاف نظامی باید در همان زمان فروپاشی شوروی منحل می‌شد. ژائو لی‌جیان با تأکید بر اینکه معتقد است ناتو باید پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی که برای مهار آن ایجاد شده بود، منحل می‌شد، از این واقعیت که ناتو به جای منحل شدن، با هدایت امریکا گسترش یافته و سعی در منزوی کردن روسیه داشته که همین امر در نهایت باعث جنگ کنونی در اوکراین شد، ابراز تأسف کرد.

■ آزمایش موشک بالستیک امریکا لغو شد

خبرگزاری رویترز گزارش داده امریکا آزمایش موشک بالستیک میان‌قاره‌ای خود را لغو کرده است. این موشک که بردی نزدیک به ۱۰ هزار کیلومتر و کلاهکی با قابلیت حمل سلاح هسته‌ای دارد یکی از بخش‌های کلیدی زرادخانه نظامی امریکاست. این آزمایش اولین بار در روز دوم مارس پس از آن به تأخیر افتاد که ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه اعلام کرد نیروهای ویژه استراتژیک هسته‌ای خود را به حال آماده‌باش درآورده است.

■ ناخرسندی عفو بین‌الملل از انتقال پرونده خاشقجی به ریاض

دبیرکل عفو بین‌الملل تصمیم آنکارا را برای انتقال پرونده ترور جمال خاشقجی به عربستان محکوم کرد.

به گزارش القدس‌العربی، آنی‌یس کالامار در بیانیه‌ای اعلام کرد: «امروز روز تاریکی برای کسانی است که بیش از سه سال به خاطر عدالت برای پرونده جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی که در کنسولگری عربستان در استانبول کشته شد، مبارزه کردند.» وی افزود: «با انتقال پرونده قتل خاشقجی به عربستان ترکیه به صورت داوطلبانه پرونده را به دست کسانی می‌سپرد که مسئولیت قتل او را برعهده دارند.» عفو بین‌الملل اعلام کرد: «عربستان بارها همکاری با دادستان ترکیه را رد کرد و واضح است که هیچ‌گونه دادگاه عربستانی نمی‌تواند عدالت را محقق کند.»